

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020143	de Poio	Poio	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AFD	Actividades físicas e deportivas	CMAFD02	Guía no medio natural e de tempo libre	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1333	Guía de baixa e media montaña	2022/2023	11	191	229

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	SERGIO TORRES PAZOS, ISMAEL REY PIÑÓN (Subst.)
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión departamento

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Este módulo profesional contén formación necesaria para desempeñar as funcións de determinación de itinerarios e guía de grupos de persoas usuarias por terreo de baixa e media montaña e terreo nevado, por rutas que non requiren técnicas nin materiais de escalada, alpinismo nin esquí. Así mesmo, desempeña as funcións relacionadas coa seguridade na actividade.

A función de determinación de itinerarios abrangue aspectos como:

- ¿ Procura de información.
- ¿ Adecuación do itinerario ao perfil do grupo.

A función de guía abrangue aspectos como:

- ¿ Atención das necesidades individuais.
- ¿ Coidado do contorno.
- ¿ Recollida de datos sobre a actividade.

O control de riscos abrangue aspectos como:

- ¿ Interpretación dos datos meteorolóxicos.
- ¿ Control dos riscos derivados das condutas das persoas participantes.
- ¿ Dominio no uso dos materiais e das técnicas de aseguramento e rescate.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións aplícanse no ámbito das actividades deportivo-recreativas na natureza e no turismo activo, deportivo ou de aventura.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais a), c), d), f), g), ñ), o), q), u) e v) do ciclo formativo, e as competencias a), b), c), e), f), n), ñ), p), t) e u).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo inclúen:

- ¿ Enfoque procedemental dos contidos.
- ¿ Realización de simulacións na aula e fóra dela.
- ¿ Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación.
- ¿ Traballo colaborativo.
- ¿ Autoavaliación e reflexión crítica.
- ¿ Respecto e atención á diversidade.
- ¿ Coordinación con outros módulos profesionais.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Qué nos levamos á montaña	Equipamento e material necesario para desenrolar as actividades que se levarán a cabo na baixa e media montaña	15	15
2	Sei onde estou?	Utilización de técnicas de orientación utilizando mapas, compás GPS, móvil, e os medios naturais para poder desprazarme eficazmente no medio natural	45	20
3	Guiando na montaña	Progresións e control de grupos en diferentes terreos no medio natural	75	30
4	Seguridade na montaña	Identificación dos riscos obxetivos e subxetivos que se poden dar no medio natural terrestre e as técnicas de emerxencia necesarias ante un accidente	54	25
5	Pasar a noite mirando as estrelas	Coñecementos básicos para a montaxe dun campamento estable ou unha acampada itinerante, así como as técnicas de vivaqueo ante unha situación de emerxencia	40	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Qué nos levamos á montaña	15

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Seguiuse o protocolo de verificación da documentación, dos permisos e dos recursos para a realización de rutas por baixa e media montaña, e por terreo nevado
CA1.2 Revisáronse o avituallamento e os materiais deportivos, tanto individuais como colectivos, para as rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado
CA1.4 Realizouse o mantemento operativo do material e do equipamento deportivo, así como dos aparellos de comunicación e de orientación de rutas de baixa e media montaña, e de terreo nevado
CA1.5 Comprobáronse as zonas de cobertura e as bandas de emisión para os aparellos de comunicación
CA1.6 Seleccionáronse o transporte idóneo e o modo de almacenamento dos equipamentos e dos materiais, para asegurar a súa durabilidade e segundo a normativa

4.1.e) Contidos

Contidos
<p>Equipamento e material para rutas de baixa e media montaña. Indumentaria para as rutas. Tipo de prendas e calzado. Mochilas e bastóns. Material en terreo nevado (raquetas de neve, etc.): características e criterios de utilización.</p> <p>Equipamento e material para actividades de un día ou máis. Material individual e colectivo. Técnicas básicas de manexo do material deportivo.</p> <p>Material de seguridade e primeiros auxilios.</p> <p>Transporte do material.</p> <p>Técnicas de reparación, control, mantemento e almacenaxe do material.</p> <p>Avituallamento para rutas de baixa e media montaña e terreo nevado.</p> <p>Equipamentos de comunicación: radiotransmisores e telefonía móbil. Uso e funcionamento básico dos radiotransmisores.</p> <p>Linguaxe radiofónica.</p> <p>Normativa relacionada coas actividades de guía por baixa e media montaña e terreo nevado. Normas sobre homologación e caducidade do material. Normas relacionadas con procedementos e permisos para a realización de rutas. Normas relacionadas co tipo de persoas usuarias.</p> <p>Normas básicas de coidado e comportamento no medio natural.</p>

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Sei onde estou?	45

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA3 - Oriéntase no medio natural e identifica os puntos de referencia por medio de instrumentos, mapas e indicios naturais	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.7 Sinalizáronse en lugares visibles as zonas conflictivas e as zonas de perigo para garantir a orientación e a seguridade do percorrido en terreo variado de baixa e media montaña, e en terreo nevado
CA3.1 Detalláronse as técnicas de orientación por medios naturais
CA3.2 Identificáronse no terreo os elementos significativos representados no mapa
CA3.3 Comprobáronse no percorrido os valores de rumbo marcado no itinerario
CA3.4 Realizouse un circuíto de orientación con balizas, con compás e mapa nun máximo de tempo establecido
CA3.5 Utilizáronse durante o percorrido os instrumentos de orientación
CA3.6 Describiuse a toma de coordenadas no GPS
CA3.7 Marcouse e localizouse un waypoint
CA3.8 Seguiuse un track
CA3.9 Gravouse un track
CA3.10 Realizouse un camiño de retorno desde o GPS

4.2.e) Contidos

Contidos
Orientación por medios naturais. Orientación diúrna e nocturna.
Manexo e uso de programas e aplicacións para móbiles e GPS. Configuración do GPS. O dátum.
Funcións do GPS. Waypoint, track log, track, trackback, goto e ruta.
Cartografía para GPS.
Comunicación PC-GPS e viceversa, para o traslado de datos.
Utilización e manexo de receptores de GPS.
Orientación en situacións de baixa visibilidade.
Compás: tipos, partes, manexo, usos e cuidados.

Contidos

Norte xeográfico. Norte magnético. Declinación magnética.

Cálculo de rumbos e acimuts: trazar rumbos e acimuts a puntos determinados. Cálculo da dirección de marcha entre dous puntos. Triangulación.

Orientación con mapa. Escala. Curvas de nivel. Equidistancia. Simboloxía.

Orientación do mapa coa compás.

Cálculo de distancias no mapa e no terreo. Cálculo do número de pasos.

Orientación deportiva. Modalidades. Material. Regulamento. Orientación-precisión.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Guiando na montaña	75

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA2 - Dirixe a progresión de grupos por itinerarios de baixa e media montaña, e adapta as técnicas ás características do terreo e das persoas participantes	SI
RA7 - Avalía as rutas por terreos de baixa e media montaña e por terreos nevados, analizando os datos dispoñibles	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Seguíuse o protocolo de verificación da documentación, dos permisos e dos recursos para a realización de rutas por baixa e media montaña, e por terreo nevado
CA2.1 Aplicáronse técnicas de obtención de información para valorar o perfil, o nivel técnico e a experiencia das persoas participantes
CA2.2 Proporcionouse información sobre as características e os puntos de interese do itinerario, o uso do material, e as normas de actuación relacionadas coa seguridade e co respecto polo medio natural
CA2.3 Explicáronse as técnicas de progresión que se deben realizar en pendentes, pedreiras e leitos utilizando ou non bastóns
CA2.4 Demostráronse as técnicas de progresión que se deben realizar en pendentes, pedreiras, leitos, vexetación espesa e en caos de bloques, utilizando ou non bastóns
CA2.5 Explicáronse as técnicas de progresión que se deben realizar en terreo nevado
CA2.6 Demostráronse as técnicas de progresión que se deben realizar en terreo nevado
CA2.7 Adecuouse a técnica de progresión ás características persoais, do terreo e da actividade
CA2.8 Estableceuse o ritmo de marcha acaído para a actividade e o grupo
CA2.9 Tívoise en conta o descanso, o avituallamento e a hidratación durante a actividade
CA2.10 Exemplificáronse as axudas ás persoas participantes que presenten algunha dificultade técnica ou de diversidade funcional na progresión pola ruta
CA2.11 Detalláronse as medidas que hai que adoptar ante síntomas de fatiga, insolación, deshidratación, bloqueos ou condutas de risco das persoas participantes
CA7.1 Elaboráronse fichas de avaliación da actividade
CA7.2 Recolléronse datos sobre a actuación do/da guía e as reaccións do grupo na actividade
CA7.3 Rexistráronse as incidencias relativas á actividade, á seguridade e aos tempos previstos
CA7.4 Detalláronse as pautas que cómpre seguir ante posibles condutas temerarias durante a actividade
CA7.5 Xustificouse a adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados nas rutas
CA7.6 Cubriuse a ficha de valoración da actividade segundo o programa desta

Criterios de avaliación
CA7.7 Propuxéronse medidas correctoras dos desaxustes detectados
CA7.8 Elaborouse un informe sobre a actividade realizada

4.3.e) Contidos

Contidos
<p>Normativa relacionada coas actividades de guía por baixa e media montaña e terreo nevado. Normas sobre homologación e caducidade do material. Normas relacionadas con procedementos e permisos para a realización de rutas. Normas relacionadas co tipo de persoas usuarias.</p> <p>Métodos de obtención de información: observación directa na actividade; probas técnicas básicas.</p> <p>Técnicas de progresión en montaña: en pendente de herba, pedreiras e ríos. Visualización e elección do itinerario. Establecemento de rutas ou itinerarios alternativos. Protocolos de seguridade durante a progresión: puntos clave.</p> <p>Técnicas de progresión en terreo nevado. Visualización e elección do itinerario. Técnica de ascenso e descenso con bastóns e raquetas de neve. Utilización de crampóns e piolets. Técnica de autodetención. Adaptacións ás características individuais. Puntos clave relacionados coa seguridade. Establecemento de rutas alternativas. Protocolos de seguridade durante a O ritmo de marcha. Ritmo cardíaco adecuado á actividade e ao grupo. Control do ritmo en grupo. Control dos síntomas de fatiga. Descanso, avituallamento e hidratación durante a actividade. Consignas cara ás persoas participantes.</p> <p>Adaptacións ás características individuais.</p> <p>Adaptacións para persoas con diversidade funcional. Adaptacións de actividades. Axudas. Adaptacións de consignas e explicacións. Joelette e barra direccional.</p> <p>Medidas para adoptar ante síntomas de fatiga, insolación, deshidratación, bloqueos ou condutas de risco das persoas participantes.</p> <p>Normas básicas de coidado e comportamento no medio natural.</p> <p>Fichas de control de valoración da actividade: tipos.</p> <p>0Rexistros sobre as actuacións do/da técnico/a ou guía.</p> <p>Rexistro de incidencias e axuste aos tempos previstos. Incidencias que afectan a seguridade do desenvolvemento das actividades. Estimación do grao de seguridade da actividade.</p> <p>Adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade guiada por baixa e media montaña, e terreo nevado.</p> <p>Elaboración de avaliación do impacto ambiental que causa a actividade.</p> <p>Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras e de melloras na programación.</p> <p>Valoración da avaliación e da autoavaliación como estratexia de mellora e desenvolvemento.</p> <p>Procedementos de toma de datos no desenvolvemento da actividade.</p> <p>Compilación de información.</p> <p>Análise da actividade, do grupo e do/da técnico/a, e valoración respecto ao programa.</p> <p>Documentos de avaliación.</p> <p>Elaboración de rexistros acerca dos comportamentos do grupo.</p> <p>Elaboración de rexistros sobre as actuacións do/da técnico/a ou guía.</p> <p>Elaboración de rexistro de incidencias e axuste aos tempos previstos. Incidencias que afectan a seguridade do desenvolvemento das actividades. Estimación do grao de seguridade da actividade.</p> <p>Rexistros acerca dos comportamentos do grupo.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Seguridade na montaña	54

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA2 - Dirixe a progresión de grupos por itinerarios de baixa e media montaña, e adapta as técnicas ás características do terreo e das persoas participantes	NO
RA5 - Identifica os signos meteorolóxicos, aplicando as técnicas de interpretación de mapas meteorolóxicos e de detección de signos no contorno natural	SI
RA6 - Dirixe o grupo en situacións de emerxencia e coordina os recursos e as medidas de seguridade, aplicando técnicas de rescate e evacuación en rutas de baixa e media montaña, e en montaña nevada	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Comprobase o estado dos elementos específicos de seguridade e prevención de riscos
CA1.4 Realízase o mantemento operativo do material e do equipamento deportivo, así como dos aparellos de comunicación e de orientación de rutas de baixa e media montaña, e de terreo nevado
CA1.7 Sinalizáronse en lugares visibles as zonas conflictivas e as zonas de perigo para garantir a orientación e a seguridade do percorrido en terreo variado de baixa e media montaña, e en terreo nevado
CA2.11 Detalláronse as medidas que hai que adoptar ante síntomas de fatiga, insolación, deshidratación, bloqueos ou condutas de risco das persoas participantes
CA5.1 Interpretáronse os mapas meteorolóxicos
CA5.2 Identificáronse os signos naturais indicadores de cambios meteorolóxicos e a súa evolución
CA5.3 Describiuse o funcionamento dos aparellos de medición das variables meteorolóxicas
CA5.4 Analizáronse as predicións meteorolóxicas de fontes oficiais
CA5.5 Identificáronse os estratos niveos
CA5.6 Recolleuse e interpretouse a información para prever os riscos de avalancha
CA6.1 Definiuse o protocolo que cómpre seguir en casos de perigo
CA6.2 Demostráronse as técnicas de aproximación e evacuación en caso de accidente
CA6.3 Detallouse a información necesaria aos grupos de rescate
CA6.4 Detalláronse sinais de socorro
CA6.5 Sinalizouse a zona de rescate
CA6.6 Realizáronse técnicas de transporte de persoas accidentadas
CA6.7 Simuláronse as adaptacións ao medio en caso de fenómenos atmosféricos perigosos
CA6.8 Determináronse as medidas de detección e rescate en casos de avalancha

Criterios de avaliación
CA6.9 Aplicáronse os procedementos de extracción dunha persoa accidentada en caso de alude
CA6.10 Explicouse a utilización de detectores e de material nun rescate

4.4.e) Contidos

Contidos
Material de seguridade e primeiros auxilios.
Medidas para adoptar ante síntomas de fatiga, insolación, deshidratación, bloqueos ou condutas de risco das persoas participantes.
Atmosfera e tempo atmosférico local. Variables meteorolóxicas e aparellos de medida: funcionamento, lectura e interpretación de datos. Temperatura, termómetro e escalas. Presión atmosférica, barómetro e unidades de medida. Altimetro. Vento, anemómetro e catavento. Radiación solar, manto nívoo e radiación. Piranómetro e heliógrafo. Humidade, higrómetro, Sensación térmica.
Gradiente de temperatura vertical. Inversión térmica.
Mapas meteorolóxicos e mapas significativos. Relacións entre variables meteorolóxicas. Simbología. Isóbaras, isotermas, isoliñas, frontes e centros béricos.
Interpretación das predicións meteorolóxicas, de avisos de fenómenos adversos e de datos da Axencia Estatal de Meteoroloxía ou de fontes fiables.
Signos naturais e previsión do tempo. Nubes: tipos. Brétema. Ventos: tipos, dirección e intensidade. Comportamento animal e vexetal.
Previsión da evolución do tempo atmosférico utilizando o barómetro e o termómetro.
Manto nívoo: características. Aludes.
Perigos na montaña.
Protocolo de rescate de vítimas en avalancha. ARVA ou DVA (detector de vítimas de avalancha). Pa e sonda. Configuración previa á actividade.
Actuación ante a avalancha.
Valoración da importancia de seguir os protocolos de actuación con seguridade, orde e precisión.
Medidas preventivas ante situacións de emerxencia.
Procura de persoas extraviadas.
Protocolo de actuación ante un accidente.
Aviso a grupos de rescate.
Procura de axuda.
Sinais internacionais de socorro.
Técnicas de transporte de persoas accidentadas. Elaboración de padiolas de fortuna, escadas e tirolesas.
Evacuación da persoa accidentada.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Pasar a noite mirando as estrelas	40

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Prepara os equipamentos e os recursos para rutas de baixa e media montaña, e para terreo nevado, seguindo os procedementos para comprobar o bo estado e a funcionalidade destes	NO
RA4 - Organiza a pasada da noite no medio natural, utilizando técnicas de acampada e bivaque, e constrúe refuxios de fortuna	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Seguíuse o protocolo de verificación da documentación, dos permisos e dos recursos para a realización de rutas por baixa e media montaña, e por terreo nevado
CA4.1 Aplicouse a normativa sobre acampada
CA4.2 Argumentáronse os criterios de selección dos lugares para pasar a noite
CA4.3 Acondiciáronse as zonas de acampada
CA4.4 Identificáronse os lugares de perigo
CA4.5 Realizáronse e explicáronse os pasos da montaxe dunha tenda de campaña
CA4.6 Estableceuse un protocolo de comportamento do grupo nas acampadas no medio natural
CA4.7 Construíuse un refuxio de fortuna para realizar un bivaque planificado e de urxencia

4.5.e) Contidos

Contidos
Tipos de pasada da noite.
Lexislación sobre acampada: requisitos, permisos e procedemento.
A acampada: tipos.
Tipos de tendas. Usos e coidados.
Lugares para acampar. Condicións topográficas e orográficas. Selección e adecuación do lugar para instalar as tendas. Criterios de seguridade.
Estrutura e organización dun campamento. Orientación das tendas segundo os ventos dominantes e outros axentes atmosféricos.
Montaxe de tendas.
Bivaque: elementos para a súa realización. Cordame e nós. Criterios de selección e adaptación do lugar do bivaque. Tipos de bivaque. Elementos de fortuna para realizar un bivaque de urxencia.
Normas básicas de coidado e comportamento no medio natural.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos exigibles que o alumno debe alcanzar ó longo do curso son:

- Demostrar competencia nas técnicas de progresión en diferentes terreos de montaña.
- Ser capaz de organizar unha saída de montaña para un grupo de clientes.
- Ser capaz de guiar a grupos por itinerarios no medio natural terrestre.
- Mostrar dominio na técnica de encordamento para progresar por zonas de trepa.
- Distinguir e enumerar o equipamento básico para realizar un itinerario na baixa e media montaña.
- Orientarse no medio natural utilizando mapa e compás.
- Orientarse no medio natural utilizando GPS ou aplicacións móbiles.
- Identificar os perigos obxectivos e subxetivos que nos podemos atopar na montaña.
- Coñecer as sinais de socorro internacionais.
- Dominar as técnicas de primeiros auxilios.
- Demostrar as técnicas de rescate e evacuación en caso de accidente.

A porcentaxe da nota está dividida nestes 3 apartados:

- Traballos, tarefas orais ou escritas, exposicións, probas teóricas : 4
- Traballo diario: 3
- Probas prácticas: 3

Os alumnos deben obter un mínimo de 5 sobre 10 en cada un dos apartados anteriores.

Así mesmo se suspende algún dos apartados anteriores terá que facer a recuperación somentes dese apartado ou no caso de non superar o apartado de traballo diario deberá cambiar a dinámica de participación, esforzo e aproveitamento das sesións coas pautas que o docente lle indique.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Ó final do trimestre ou principios do seguinte, realizarase unha recuperación teórica e práctica para alumno-as que suspenderan algunha parte das Unidades Didácticas traballadas. Si aínda así suspende, pasará ó seguinte plan de recuperación (ó de final de curso). No caso dalgúns contidos prácticos, realizamos avaliación continua, polo que se un alumno aproba este apartado, recuperará a parte práctica correspondente.

En canto ós alumnos lesionados, non poderán superar a parte práctica ata que poidan demostrar a súa competencia na mesma.

Ó final de curso os alumnos realizarán recuperacións teórico-prácticas das Unidades Didácticas suspensas, tendo en conta unicamente o tipo de contidos suspendidos e os mínimos exigibles no curso.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumno con perda de avaliación continua terá dereito a facer unha proba final práctica de varios supostos e destrezas relacionados coas actividades desenroladas e outra teórica de todas as Unidades Didácticas traballadas ó longo do curso, tendo que obter como mínimo un 5 en cada unha das probas e supostos prácticos e un 5 na parte teórica.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Respecto o proceso de ensinanza aprendizaxe, e fundamental a avaliación inicial ou de diagnóstico, incluso a propia experiencia do docente para a correcta interpretación ol tratamento educativo dos contidos. Á conclusión de cada sesión, normalmente dialógase cos alumnos, para poder valorar as suas reaccións e comportamentos. Igualmente se reflexiona sobre os contidos traballados e as actividades seleccionadas, para poder cambialas se éstas non funcionan. Se é necesario reducir a dificultade ou aumentar a exigencia das actividades procederase a elo para asegurar as mellores condicións de aprendizaxe posibles. Do mesmo modo que se realiza a anotación e verificación do traballo e actitude do alumnado, á conclusión das sesións, infórmase ó alumnado que non vai polo camiño correcto (por non entregar as tarefas, ir xusto en la práctica, pasividade...). Respecto á práctica docente, ó final da 1ª e da 3ª avaliación, se lles pasará a través da aula virtual unha enquisa de satisfacción na que, de maneira anónima, valoran os aspectos relativos á actuación do profesor. Tras ser analizadas as enquisas se procederá a intentar cambiar aquilo que está nas nosas mans poder cambiar.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Na 1ª sesión do curso, os alumnos cubren unha ficha persoal (datos persoais, médicos e antropométricos) e un cuestionario sobre aprendizaxes anteriores relacionados co módulo e sobre experiencias motrices. Na 1ª UD realiza unha avaliación diagnóstica do nivel inicial de capacidades e coñecementos dos alumnos mediante probas teóricas e teórico-prácticas e unha proba de resistencia física. Ademais, en todas as UDs se realiza unha avaliación inicial sobre os coñecementos, experiencias e actitudes previos mediante procedementos de observación ou experimentación, preguntas ós alumnos, debates e outras técnicas socializadoras.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

- Procedementos de recuperación en forma de plan de traballo individualizado (PTI), que se centrarán na recuperación dos contidos e actividades básicas para alcanzar os obxectivos mínimos non superados en cada trimestre.
- Formación de grupos de aprendizaxe para o reforzo dos desaxustes de competencias relevantes.
- Situacións facilitadas para a consecución dos aprendizaxes adquiridos con anterioridade.
- Agrupamentos flexibles para adaptar unha parte do proceso de ensinanza á competencia do alumnado mediante grupos onde un ou varios alumnos axudan a outros nas tarefas que non rematan de controlar, durante un tempo limitado.
- Opción de recuperación de obxectivos non alcanzados a través de actividades que se desenrolarán en posteriores unidades didácticas relacionadas con esas habilidades, capacidades ou tarefas específicas.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Dende esta programación se traballa: a comprensión lectora, a comprensión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información comunicación, prevención da violencia de xénero e contra persoas con discapacidade, igualdade de trato e non discriminación, a resolución pacífica de conflitos, o traballo en equipo, o espírito emprendedor e o sentido crítico, a educación e seguridade vial, a educación para a saúde, educación ambiental, educación para o consumidor e educación para o tempo de lecer.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

- Saídas con alumnos da Lama. Rutas de sendeirismo.

- Saídas con alumnos con discapacidade do centro de educación especial do Príncipe Felipe.
 - Saída con acampada na aldea de Cillarga. Ruta ao monte Galleiro.
 - Semana da neve. Esquí/ Snow e ruta con raquetas de neve.
 - Saída a un Parque Natural con posibilidade de pernocta.
 - Ruta con trepas por rocha progresando en ensamble (encordados) no Monte Galiñeiro.
- Organización/ preparación e dirección (guía) dunha ruta de mais de 12 kms.